

Príloha 2

Prechádzka triedami vo waldorfskej škole.

...Tíško otvárame dvere prvej triedy. Zacítíme vôňu včelieho vosku, začujeme nežné zvuky lýry, flauty... Vchádzame do rozprávkového sveta. V ňom sa deti cez príbehy zoznamujú s veľkými tlačenými písmenami, rímskymi a arabskými číslicami, základmi sčítovania, odčítavania, násobenia a delenia, objavujú tajomstvá prírody a spoznávajú dva cudzie jazyky. Žijú rozprávkou, umením, v atmosfére spolupráce a vzájomnej pomoci. Počas eurymie, doprevádzaní zvukmi klavíra, prežijú rozprávkové slovo a hudbu v pohybe. Pri práci sa deti stretávajú s prírodnými materiálmi: včelí vosk na modelovanie, bločky a pastely z včelieho vosku,

spradená a nespradená ovčia vlna...Využívajú

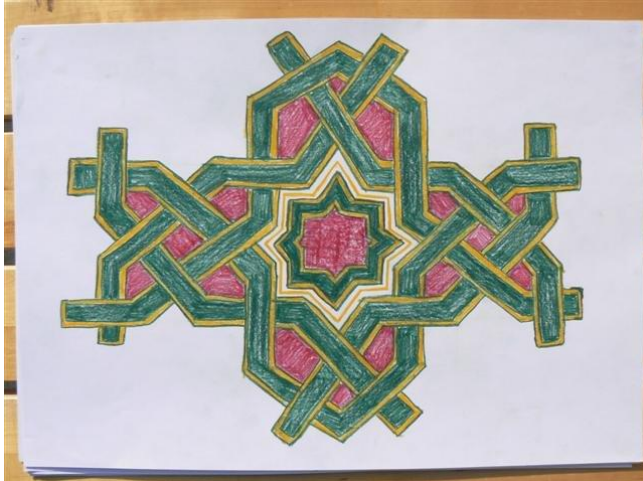
drevené ihlice, drevené flauty, lýry a iné zvukové nástroje, švihadlá, laná, krosienka na tkanie, tekuté akvarelové farby, akvarelový papier...

Zatvárame dvere sveta víťazstiev dobra nad zlom a vchádzame do druháckeho sveta bájok a legiend. Cez ne deti spoznávajú krásu gramatiky, vnikajú hlbšie do objavovania prírody a sveta okolo seba, prežívajú spojenie hudby a pohybu s matematikou. Dokončia objavnú cestu svetom písmen. Naďalej ich sprevádza hudba, spev, divadlo, umenie reči a pohybu, maľovanie, kreslenie, modelovanie, práca s prírodným materiálom.

Tretiak, okrem tajomstiev matematiky a krás gramatiky, spoznáva svet práce, ktorú dnes vykonávajú stroje. Vlastnými rukami dorobí chlieb, poorie, zaseje, vymláti, zožne, pomelie a upeče. Postaví jednoduché obydlie, či keramickú pec... Nezaobíde sa pri tom bez poznania mier a váh. Na tejto ceste ho sprevádzajú príbehy Starého zákona. Stretne ho v mlyne, kováčskej dielni, pri hrnčiarском kruhu, tkáčskom stave. Spozná svet starých remesiel. Navštívi skanzeny, múzeá...

Štvrtáka nájdeme na potulkách mestom. Spoznáva jeho históriu, osobnosti s ním spojené, zakresľuje jeho plán, vytvára jeho maketu, trénuje sa v úlohe sprievodcu. Vylezie na okolité kopce, prechodí doliny, preplaví sa po Dunaji, vymodeluje reliéf krajiny v okolí mesta. Spozná svoje mesto a jeho okolie z vtáčej perspektívy. Mesto ako celok delí na časti. Aj v matematike dospeje k zlomkom, vetu člení na slovné druhy, v hudbe jednohlas prechádza do viachlasu. V príbehoch z mytológie spoznáva panteón

slovanských a germánskych bohov. V umeleckom prejave prechádza od základných a doplnkových farieb k zemitým, potrebných k tvorbe plánov a máp. V modelovaní prechádza k hline. Fantáziou naplnený vzťah k prírodnej ríši sa vyvíja tak, že dieťa sa stavia objektívnejšie voči predmetom prírody. Umelecky sa pred dieťa postaví človek a potom svet zvierat vo svojom zvláštnom vzťahu k človeku. Učebnou látkou, ktorá sa v predchádzajúcich triedach nevyučovala, je v 4. triede prírodopis a s ním príbuzné predmety, ďalej vlastiveda a tiež práce v dielňach. Žiaci navštívia dôležité historické (Devín) a kultúrne (múzeá, divadlá, galérie) miesta svojho okolia. Spoznajú neďalekú rieku a blízke okolie (Žitný ostrov, Gabčíkovo, Malé Karpaty). Nové predmety majú spoločné to, že od dieťaťa vyžadujú schopnosť postaviť sa bdelo voči veci. Musí sa naučiť pociťovať: „Tu som ja a tam je vec, ktorou sa zaoberám.“

Z vôd Dunaja sa piatáci dostanú k prameňom ostatných slovenských riek. Spoznajú kraje okolo nich, život v mestách a dedinkách Slovenska. Povodia riek ich ďalej zavedú do celej Strednej Európy. Na svojich cestách Európou si budú môcť overiť svoje znalosti dvoch cudzích jazykov, ku ktorým im pribúda tretí. Príbehy ich zavedú až do starovekého

Grécka. Spoznajú ho cez reč, písmo, umenie, oblečenie, prežijú staroveké olympijské hry. Predpokladáme, že pamiatky Grécka uvidia na vlastné oči. Piatu triedu by sme mohli nazvať ako „zlaté obdobie detstva“. Zvláštna harmónia, pohyblivosť a radosť zo života charakterizujú vnútorné a vonkajšie aktivity detí. Javí sa prirodzené, že pre tento vek vystupuje zvlášť do popredia svet starého Grécka. Samotné deti budia dojem, akoby boli vytvorené podľa vnútorne prežívaného gréckeho ideálu krásy. Pre piatáka je charakteristický záujem: „Chcem vedieť, ako sa svet stal takým, ako ho

dnes okolo seba vidím, a chcem aspoň tušiť, kam speje vývoj, inak sa nemôžem do sveta správne zaradiť svojim záujmom a svojim konaním.“

Z cestovateľov sa v 6. triede stávajú vedci a ekonómovia. Spoznávajú svet percent a úrokov, riešia úlohy z obchodnej sféry ako zvýšenie a zníženie ceny, skonto, rabat, hmotnosť brutto, netto a tara, píšú obchodné listy. Hudbu, doteraz prežitú citom, rozoberú z fyzikálneho hľadiska – v akustike, objavia zdroje a vlastnosti svetla, tepla, elektriny a magnetizmu, zoznámia sa s optikou. Maľovanie bude počas určitej doby nahradené kresbou uhlom a v „čiernobielym svete“ sa učia

sledovať fenomén svetla a tieňa a jeho zákony. Čo vonku vnímajú ako svetlo a tmú, to odpovedá ich začínajúcim duševným zážitkom. Vo svete neživej prírody (napr. vo fyzike) sa snažíme všetky procesy spájať s praktickým životom, so skúsenosťami žiakov; potom všetko zostáva konkrétne a názorné. Avšak vo vzťahu ku svetu ľudí (napr. v dejepise alebo zemepise) musíme výklad naplňovať a prenikať fantáziou. Dejepisná látka 6. triedy objíma celú kultúrnu epochu, približne 2100 rokov – od 8. storočia pred n.l. do 15. storočia n.l. Preberáme rímske dejiny, ktoré začínajú založením republiky a stredovek s lénym systémom, rytierskou kultúrou, spôsobom života mníchov (ora et labora), sťahovaním národov....

Siedmáci objavujú zákonitosti novoveku, spoznávajú život objaviteľov (ako napr. Vasco de Gama, Krištof Kolumbus, Ferdinand Magellan, Galileo Galilei, Giordano Bruno...), píšú krátke referáty o ich živote. Spoznávajú veľa vynálezov, ktoré zmenili život ľudí: kompas, ohňostroj, strelný prach, ďalekohľad, hodiny, papier a aj dôležitý objav kníhtlače. Píšu o vynálezoch referáty, sami si ich zviažu do knihy. Siedma trieda je plná objavov, nielen v dejepise. Aj v matematike sa žiaci stretávajú s úlohami, ktoré im

poskytujú nové príležitosti. Vo fyzike sa začneme venovať mechanike – spoznáme jednoduché stroje, mnohé si prakticky zhotovíme. V akustike spoznáme súvislosť tónu a čísla. Základnými procesmi poznávanými v chémii sú spaľovanie a rozpúšťanie vo vode. Chémia siedmaka je plná pokusov napr. búrlivá neutralizácia kyseliny sírovej a hydroxidu sodného, ukážeme si spaľovanie síry a fosforu, uvedieme vynález zápalek a dnešný spôsob výroby, naučíme siedmaka rozpoznávať oxidy, kyseliny, hydroxidy a soli. K tejto práci budú potrebovať kvalitne vybavené fyzikálne a chemické laboratórium.

Neskôr pribudne i počítačová učebňa. Siedmáci sami sa stanú vynálezcami a objaviteľmi, precestujú nielen svoju vlasť s jej mnohými továrňami, múzeami..., ale za dobrodružstvom a objavmi pocestujú aj do sveta.

Mladí ľudia v ôsmej a deviatej triede si začínajú uvedomovať svoje jedinečné rysy, svoje silné a slabé stránky, zaujímajú sa o dianie v politike, športe, kultúre. Preto v materinskom jazyku aj cudzích jazykoch učiteľ volí texty, v ktorých ide o otázky ľudského osudu, o ideály a ľudskú dôstojnosť, ktoré však pritom ponúkajú aj napätie a dobrodružstvo. S ôsmakmi a deviatakmi je dobré nacvičovať divadelné hry (napr. od Shakespeara). V súlade s vyučovaním dejepisu v zemepise spoznávajú žiaci

významné kultúrne počiny jednotlivých národov, vžívajú sa do charakteristických rozdielov stredozemných a severských národov ako aj do rozdielov národov ázijských, európskych a amerických a v súvislosti s tým spoznajú problematiku rasovej otázky a ďalšie aktuálne problémy súčasnosti. Zemepis sa ôsmakom a deviatakom rozšíri o Náuku o počasí a astronómiu. Fyzika a chémia vyúsťuje do tém, ktoré všeobecne súvisia s praktickým životom. To znamená, že všetko, čo sa žiaci doposiaľ naučili, dovedú až k zariadeniam a prístrojom, ktoré sú žiakom dobre známe (lupa, okuliare, ďalekohľad, mikroskop... až po parnú turbínu, spaľovací motor a jadrovú elektrárňu), spoznávajú chemické látky v živote človeka, nachádzajú chemické a fyzikálne zákonitosti v tele človeka. Všetko poznanie je podložené presnými meraniami, zápismi, výpočtami a prepočtami.

Posledné dva ročníky sú prípravou pre vyučovanie na strednej škole, ale aj v týchto ročníkoch pokračujeme v umeleckých predmetoch. Aj v období premeny hlasu opatrne pestujeme spev, význam majú také životopisy hudobných umelcov, v ktorých môžu žiaci spoluprežívať existenčné zápasy. Ponechávame veľa priestoru pre improvizáciu spojenú s náukou o melódii. Oboznamujeme žiakov so šijacím strojom, nielen teoreticky, ale aj prakticky. Pekným záverom sú „malé samostatné projekty“, v ktorých si žiaci sami navrhnu, rozpracujú, zhotovia, opíšu aj predvedú svoje „perpetuum mobile“ (môže to byť samostatne napísaná hra, naštudovaná so spolužiakmi, vlastnoručne ušité kostýmy alebo pomôcky na fyziku, počítačová hra, program... fantázii sa medze nekladú).

Zdroj: <http://waldorfskaskola.sk/menu/co-a-ako-ucime-v-rocnikoch>